

Lang. Code : 18

इस पुस्तिका में 20 पृष्ठ हैं।

This booklet contains 20 pages.

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए।
Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.

इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 19 व 20) पर दिए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें।
Read carefully the Instructions on the Back Cover (Page 19 & 20) of this Test Booklet.

तेलुगु में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें। / For instructions in Telugu see Page 2 of this Booklet.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

- यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है, उन परीक्षार्थियों के लिए जो या तो भाग IV (भाषा I) या भाग V (भाषा II) तेलुगु भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन दोनों नहीं।
- परीक्षार्थी भाग I, II, III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से।
- अंग्रेजी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग IV व भाग V के अन्तर्गत दिए गए हैं। भाषा परिशिष्टों को आप अलग से माँग सकते हैं।
- इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं उत्तर पत्र पर निशान लगाने के लिए केवल काले/नीले बाल पॉइंट पेन का प्रयोग करें।
- इस भाषा पुस्तिका का संकेत है P. यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का संकेत, उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 एवं मुख्य परीक्षा पुस्तिका पर छपे संकेत से मिलता है। अगर यह भिन्न हो, तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को तुरन्त अवगत कराएं।
- इस परीक्षा पुस्तिका में दो भाग IV और V हैं, जिनमें 60 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं, जो प्रत्येक 1 अंक का है:
 भाग-IV : भाषा I - (तेलुगु) (प्र. 91 से प्र. 120)
 भाग-V : भाषा II - (तेलुगु) (प्र. 121 से प्र. 150)
- भाग-IV में भाषा-I के लिए 30 प्रश्न और भाग-V में भाषा-II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं। इस परीक्षा पुस्तिका में केवल तेलुगु भाषा से संबंधित प्रश्न दिए गए हैं। यदि भाषा-I और/या भाषा-II में आपके द्वारा चुनी गई भाषा(एं) तेलुगु के अलावा होते हैं तो कृपया उस भाषा वाली परीक्षा पुस्तिका माँग लीजिए। जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य में खानी चाहिए।
- परीक्षार्थी भाषा-V (भाषा-II) के लिए, भाषा सूची से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा I (भाषा-IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो।
- एफ कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रयोजन के लिए दी गई खाली जगह पर ही करें।
- सभी उत्तर केवल OMR उत्तर पत्र पर ही अंकित करें। अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें। उत्तर बदलने हेतु श्वेत रंजक का प्रयोग निषिद्ध है।

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में) :

Name of the Candidate (in Capitals) :

अनुक्रमांक : (अंकों में) _____

Roll Number : in figures

: (शब्दों में) _____

: in words

परीक्षा केन्द्र (बड़े अक्षरों में) :

Centre of Examination (in Capitals) :

परीक्षार्थी के हस्ताक्षर : _____ निरीक्षक के हस्ताक्षर : _____

Candidate's Signature :

Invigilator's Signature :

Facsimile signature stamp of
Centre Superintendent _____

TAJ 19-I

प्रश्न-पत्र I / PAPER I

तेलुगु भाषा परिशिष्ट

Telugu Language Supplement

भाग IV & V / PART IV & V

परीक्षा पुस्तिका संकेत

Test Booklet Code

परीक्षा पुस्तिका संख्या

Test Booklet No.

P

Lang. Code : 18**TAJ 19-I**

ఈ చిన్న పుస్తకములో 20 పుటలు కలవు.

ప్రశ్న పత్రం I
తెలుగు భాష సప్లిమెంట్
భాగము IV మరియు V

పరీక్ష పుస్తక సంకేతం

మిమ్మల్ని ఈ చిన్న పుస్తకము తెరవమని చెప్పే పరకు తెరవవద్దు.

ఈ పరీక్ష చిన్న పుస్తకము వెనక పేజీ (పేజీ 19 మరియు 20) లో ఇచ్చిన సూచనలను జాగ్రత్తగా చదపండి.

పరీక్షార్థులకు సూచనలు :

1. ఏ పరీక్షార్థి భాగము IV (భాష I) లేక భాగము V (భాష II), తెలుగు భాషలో ఇవ్వదలచినారో కానీ దండిటలోనూ కాదో వారి కొరకు ఈ చిన్న పుస్తకము ముఖ్య పరీక్ష చిన్న పుస్తకము యొక్క ఒక భాగము.
2. పరీక్షార్థి భాగము I మరియు భాగము II లేక III లకు సమాధానములను ముఖ్య పరీక్ష పుస్తకము నుంచి మరియు భాగము IV మరియు V ల సమాధానములను వారు ఎంపిక చేసుకొన్న భాషలో ఇవ్వాలి.
3. ఇంగ్లీషు మరియు హిందీ భాషల్లో ప్రశ్నల ముఖ్య పరీక్ష పుస్తకములో భాగము IV మరియు భాగము V లో ఇవ్వబడినవి. భాష సప్లిమెంటును వేరుగా అడిగి తీసుకొనపచును.
4. ఈ పేజీలో వీరం ఇచ్చినపుడు మరియు జవాబు గుర్తు పెట్టినపుడు, తప్పక కేవలం నీలం రంగు గల బాల్ పాయింటు చెన్నును మాత్రమే ఉపయోగించాలి.
5. ఈ భాష పుస్తక సంకేత P. జవాబు ప్రతాలలో ప్రశ్న-2 పేజీలో కూడా ఈ సంకేతం, ఉన్నదో లేదో సరియాడండి. మరియు పరీక్ష పుస్తక సంఖ్య, జవాబు ప్రతాలలో గల పరీక్ష పుస్తక సంఖ్య సరిచూడండి. తేడా ఉన్నట్టయిన వెంటనే పరీక్షాధికారికి ఫిర్యాదు చేయండి. ప్రశ్న ప్రతాలను, జవాబు ప్రతాలను మార్పు చేయంచు కొనడం తప్పనిసరి.
6. ఈ ప్రశ్న పత్రములో దెండు భాగాలు, IV మరియు V ఇందులో వీషయాశ్రయ రకం (అబ్బిక్ష ప్రశ్న) 60 ప్రశ్నలున్నాయి. ప్రతి ప్రశ్నకు 1 మార్పు కేటాయించడమైనది :
 - భాగం IV : భాష I – (తెలుగు) (ప్రశ్న 91 సంధి ప్రశ్న 120 పరకు)
 - భాగం V : భాష II – (తెలుగు) (ప్రశ్న 121 సంధి ప్రశ్న 150 పరకు)
7. భాగం IV భాష I లో 30 ప్రశ్నలు మరియు భాగం V భాష II లో 30 ప్రశ్నలు కలవు. ఈ పరీక్ష పుస్తకములో తెలుగు భాషకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు మాత్రమే ఇవ్వబడినవి. మీరు ఎంపిక చేసుకొన్న భాషలలో, భాష I మరియు/లేక భాష II భాష తెలుగు భాష కన్నా వేర్చాడి అయితే, దయచేసి ఆ భాషలో ప్రశ్నలు గల పరీక్ష పుస్తకము కొరకు అడిగి తీసుకోండి. మీరు జవాబు ప్రాపిసే భాష మరియు అప్లికేషను ఫార్మ్యూలో ఎంపిక చేసుకొన్న భాష ఒకటే అయి ఉండాలి.
8. పరీక్షార్థి భాగము V (భాష II) లోని ప్రశ్నలను (భాగము IV లో) ఎంపిక చేసుకొన్న భాష I (భాష IV లో) భాషల జాబితాలో గల భాష కన్నా భిన్నమైనదిగా ఉండవలెను.
9. చిత్తు పని (రఫ్ పర్యును) పరీక్ష పుస్తకములో దాని కొరకు కేటాయింపబడిన ప్రశ్నలములోనే చేయవలెను.
10. జవాబులు OMR జవాబు పుస్తకములోనే ప్రాయపలెను. మీ జవాబులను జాగ్రత్తగా గుర్తించండి. జవాబులను మార్పుటకు వైట్స్ వాడుట నిషేధము.

పరీక్షార్థి వేరు (పూర్తిగా పెట్ట అక్షరాలలో) :

పరీక్షార్థి క్రమ సంఖ్య : (అంకెలలో) _____

: (అక్షరాలలో) _____

పరీక్షా కేంద్రం వేరు (పూర్తిగా పెట్ట అక్షరాలలో) :

పరీక్షార్థి చేపాలు (సంతకం) _____ పర్యవేక్షకని చేపాలు (సంతకం) _____

Facsimile signature stamp of

Centre Superintendent _____

అభ్యర్తులు తెలుగును భాష- I గా ఎంచుకుని
వున్నట్టయితే భాగము - IV లోని (ప్రశ్న సంఖ్య 91-
120 లకు) సమాధానాలు రాయాలి.

Candidates should attempt the
questions from Part-IV [Q.No. 91 –
120], if they have opted TELUGU
as LANGUAGE – I only.

భాష - I

తెలుగు

IMPORTANT : అభ్యర్థులు తెలుగును భాష - I గా ఎంచుకుని వున్నట్లయితే భాగము - IV లోని ప్రశ్న సంఖ్య 91-120 లకు సమాధానాలు రాయాలి.

సూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన వ్యాస భాగమును చదివి, **91** నుండి **99** వరకు గల ప్రశ్నలకు సమాధానములు రాయండి.

మనం గోర్రినీని గీనిన ‘స్లిపింగ్ వీన్స్’ త్తెలవర్ష రూప చిత్రాన్ని చూడకపోవచుచు. టీటాన్ రూపించిన ‘వర్షిన్’ ఊహ చిత్రాన్ని చూసి ఉండకపోవచుచు. ఎంజిల్ బ్రోంజిన్ ‘వీన్స్ క్ర్యాపిడ్’ విరచిత చిత్రకళనూ చూడకకపోవచుచు. అలాగే లియునార్ ద విన్స్ ‘మోనాలిసా’ ను చూచి ఉన్నా, ‘మడ్సెన్నా’ చిత్రాన్ని చూడడం సాధ్యపడకపోవచుచు. అలాగే మైఫోల్ ఎంజిల్ సూర్యచంద్రుల సృష్టినీ, టీంటిరెట్లో ‘త్రీగ్రేనెన్’ చిత్రాన్ని చూసి ఉండకపోవచుచు. కానీ తెలుగు చిత్రకళారంగంల్ లబ్బిప్రతిష్ఠుడైన వ్యంగ్య చిత్రకారుడూ, డిజైనరూ అయిన పలు పత్రికలకు, మ్యాగజైన్లకు, గ్రంథాలకూ, ప్రజా ఉద్యమ ప్రచారకులకూ అర్థవంతమైన రాజకీయ, సామాజిక, ఆర్థిక, సమస్యలమై అగణిత సంఖ్యల్ కార్డ్స్ నూ, క్యారికేచర్లూ, బోమ్మలూ, రేఖచిత్రాలూ, పోస్టర్లూ వేయడంల్ ఘనాపాటీ అయిన మోహన్ ఎప్పటికప్పుడు నూతన కళాసృష్టిని అభిలషించినవాడూ, తనదైన శైలిల్ దూసుకుపోతున్న ఆధునిక యువ చిత్రకారులల్ ప్రసిద్ధుడూ,

ప్రైచెక్ పెయింటింగ్లో కూడా ప్రైస్పెడ్లో దూసుకువచ్చాడు. ఆధునిక చిత్ర కళారంగంలోని వైవిధ్యాలన్నింటినీ సృషించుతున్నాడు. తెలుగునాట ‘చలనకళ’ అనదగిన ‘యానిమేషన్’ చిత్రకళాసృష్టిలో తోలిపాదం మోపినవాడుగానే, గాక ప్రైచెక్ చిత్రకళలో తాజగా ఒక వినూత్న ప్రయోగం చేశాడు. ఒక ప్రచరుణ సంస్కరణగా ప్రచురించిన క్యాలండర్ ఇటీవల దేశంలో వెలువడిన క్యాలండర్లు అన్నింటిలోకి ప్రమాణాలలో, పరికల్పనలో అగ్రేసర స్టానంలో నిలుస్తుందనిపించింది. రోమన్లు తమ తోలిమాసాన్ని మాత్రమే ‘క్యాలండ్’ అని పిలుచుకోవడం ద్వారా క్యాలండర్కు అనంతర దశలో ఆ పేరువచ్చి ఉండవచుచు ! కానీ మన మోహన్ రూపించిన క్యాలండర్ చిత్రకళ ఇంకా విశిష్టమైనది. అతడు పన్నెందు మాసాలనూ ఆరు రుతువులుగా విభజించుకుని ఒక్కొక్క రుతువుకు ప్రకృతిమాతతో అనుసంధానం చేసి విభిన్న రంగుల సమ్ముఖమంత్ర రాగరంజితంగా చిత్రించాడు. కనుల పండువుగా ‘చక్కారాగాలు’ పలికించాడు. తనకు తోచిన రేఖలతోనే పని గాని తను ‘లక్ష్మణ రేఖ’ లంటూ లేవని నిరూపించాడు.

నిత్యవర్ష ప్రపారితమైన ప్రకృతిని మించిన రంగులను ఎంత వ్యాచుక్ కళ అయినా, కంప్యూటర్ చివ్ అయినా కొత్తగా అందించలేదు. విభిన్న రంగులలో కలర్ ‘వేరియేషన్స్’తో కాంబినేషన్స్ ను చిత్రకారుడు అందిస్తాడే గాని ప్రకృతి మాతృకనే ‘కర్ష్వ్’ చేయలేదు. ఈ కాంబినేషన్ కళలో కూడా మోహన్ ఈ క్యాలండర్లో పరసీమలు చూపించాడా అని చూపరులకు అనిపిస్తుంది. ప్రజా కళల్లో భాగంగా ఒక పాపులర్ కవితకు భావచిత్రాలు అందించడం పారిన్ కమ్యూన్ నాటికే (1871) ప్రయోగంలోకి వచ్చింది. మన మోహన్ ఈ క్యాలండర్లో తెలుగు కవుల, తాత్త్వికుల భావనా స్రవంతిలోకి తోంగి చూడకుండా ఆరు రుతువులకు వేసిన చిత్రాలలో, మానవ, మానవేతర ప్రకృతిని ప్రతిభింబించిన రూపాలలో ప్రధానంగా పొశాత్య భావుకుల కవన రుథిలో జాలువారిన సుందర భావాలకు ప్రాధాన్యమివ్వడానికి కారణం, ఒహుశా మన ఇతర ప్రసిద్ధ చిత్రకారులలో పెక్కమంది పురాణ గాథలనూ, రామాయణ, భారత కథా స్రవంతినీ ఆకారాలుగా చేసుకుని కథా చిత్రాలను ఇప్పటికే గీసి, గీసి పాప్యులరైజ్ చేసి ఉండడం కావేచు. ఈ నానావర్ష సమంచితంగా కాంతులీనుత్య దర్శనమిస్తున్న మోహన్ సరికొత్త కాల్యండర్ చిత్రీకరణకు ప్రోదృషులం చేసిన పద కవితలు - చెన్నిసన్, ఆరికూబాల్, నెన్నెత్తలేస్సు, ఉమర్ ఖయామ్ కలాల నుంచి జాలువారిన కొన్ని అణిముత్యాలు అతని రేఖ

దేశీయం, ఊహ విశ్వమోహనం, భావన సార్వకాలీనం ! ఈ చిరు ‘ముత్యాల సరాల’ ఎంపిక టి. శివాజీది కాగా, డిజైన్, కలర్ కూర్చు మస్తాన్ది కాగా మొత్తం క్యాలండర్ను ఇంట్రాఫ్స్ లూ దీపించేట్లు వ్యాచుక్ కుంచె మెరుగులతో “రోచిర్చివహం” గా దిఢి తీరిచు చిత్రకారుడు మోహన్ ! కాల్యండర్ల “అలంకరణ కళ” లో (డెకోరేటి ఆర్ట్) మోహన్ కాల్యండర్ను ఒక “మాస్టర్ పీస్” గా పేర్కొనడం అతిశయ్కీకాబోదు.

91. యానిమేషన్ కళలో తోలి పాదం మోపిన వారు

- (1) బ్రెంజిన్
- (2) మోహన్
- (3) టి శివాజీ
- (4) మైథ్రేల్ ఎంజిలో

92. పోస్టర్లు వేయడంలో మనాపాటీ ఎవరు ?

- (1) చెన్నిసన్
- (2) ఉమర్ ఖయామ్
- (3) మోహన్
- (4) ఆరికూబాల్

93. ‘స్లాపింగ్ పీసన్’ త్తెల వర్ష చిత్రం ఏరిది

- (1) మోహన్
- (2) ఎంజిలో బ్రోంజిన్
- (3) టెంటి రెట్లో
- (4) గోర్కిన్

94. ఎంజిలో బ్రోంజిన్ విరచిత చిత్రం

- (1) పీసన్ క్యాపిడ్
- (2) వర్షిన్
- (3) మొనాలిసా
- (4) త్రీ గ్రేసెన్స్

P

95. త్రీ గేసెన్ అనేది ఒక

- (1) చలన చిత్రం
- (2) జ్యాలెండర్
- (3) చిత్రం (పెయింటింగ్)
- (4) అలంకరణ కళ (డెకరేటివ్ ఆర్ట్)

96. ఈ క్రింది వారిలో వ్యంగ్య చిత్రకారుడు

- (1) మోహన్
- (2) ఐన్నిసన్
- (3) పారిస్ కమ్యూన్
- (4) నెన్నెత్ లెస్

97. సూర్యచంద్రుల సృష్టి ఎవరిది ?

- (1) మోహన్
- (2) మైఫోల్ ఎంజిల్
- (3) టెంటి రెట్ట్
- (4) టి. శివాజీ

98. మోహన్ భావన

- (1) దేశీయం
- (2) విశ్వమోహనం
- (3) సార్వకాలీనం
- (4) ముత్యాల సరం

99. డిజైన్, కలర్, కూర్చు ఎవరిది ?

- (1) టి. శివాజీ
- (2) పారిస్ కమ్యూన్
- (3) గోర్కిన్
- (4) మస్తాన్

(6)

Telugu-I
సూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన పద్యభాగము చదివి, ఇవ్వబడిన ప్రశ్నల మండి 105 కు సరియైన సమాధానాలు రాయండి.

తలచిన డెందము కందును,
బలికిన నోరెల్లాబోకుస్, బ్రథ సూచిన రె
ప్పులు కమరు ననగ్ బటుతర
విలయానలభాతి నెండ వేసవి గాచెన్.

100. 'విలయానల' పదములోని సంధి

- (1) సవర్ధదీర్ఘ సంధి
- (2) గుణ సంధి
- (3) వృధ్ఛి సంధి
- (4) త్రైక సంధి

101. 'ప్రభ' అన్న పదమునకు అర్థం

- (1) ప్రభుము
- (2) విలయము
- (3) చీకటి
- (4) వెలుగు

102. ఈ పద్యం దేనిని వర్ణిస్తున్నది ?

- (1) వర్ధ బుతువు
- (2) శిశిర బుతువు
- (3) శరదృతువు
- (4) ట్రీప్పు బుతువు

103. 'నోరెల్లన్' పదాన్ని విడదీయండి.

- (1) నో + ఎల్లన్
- (2) నోర + ఎల్లన్
- (3) నోరు + ఎల్లన్
- (4) నో + ర + ఎల్లన్

104. ఈ పద్యంలోని అలంకారము

-
- (1) రూపకం
 - (2) ఉత్తేష్ట
 - (3) అర్థాంతరన్యాసము
 - (4) ఉపమ

105. 'బటుతర' లోని గణము ఏది ?

- (1) నగము
- (2) నలము
- (3) సలము
- (4) సగము

- 106.** ఒకటవ తరగతి భాషా పార్యపుస్తకం వర్ధమాలతో మొదలై రెండు ర పదాలు, త్ర్యక్షర పదాలు, ఆ తరువాత కథలు, కవితలలో కూడి ఉన్నది. ఈ పార్యపుస్తకంలో పాటింపబడిన విధానం ఏది ?
- క్రింది నుంచి పైకి విధానం (Bottom up approach)
 - పై నుంచి క్రిందకు విధానం (Top down approach)
 - క్రమశిక్షణాయుత విధానం (Disciplinary approach)
 - కరిక్యులమ్ ప్రేం వర్క్ విధానం (Curriculum frame work approach)

- 107.** పరన వైకల్యం అనేది —

- Dyslexia
- Dysgraphia
- Dyscalculia
- Dysphoria

- 108.** లేఖనాన్ని భాషా తరగతి గదిలో మొదలు పెస్టిండుకు ఉపాధ్యాయుడు చేయల్సింది
- జచ్చిన అంశం గురించి మేధోమథనం జరపమని విద్యార్థులను అడగాలి.
 - నల్లబల్ల మీద రాయబడిన అంశానికి సంబంధించిన పేరా గ్రాఫును కావీ చేసుకోమని విద్యార్థులను కోరాలి.
 - పాఠశాలకు రాకముందు వివిధ పేరాగ్రాఫులను విద్యార్థులు చదవమని కోరాలి.
 - మంచి దస్తారీతో రాయమని విద్యార్థులను అడగాలి.

- 109.** ఒక పిల్లవాడు మాతృభాషను ప్రాథమికంగా ఈ పద్ధతిలో సముప్పార్ట్ స్ట్రాడు —
- వినటం ద్వారా
 - మాట్లాడటం ద్వారా
 - లేఖనం ద్వారా
 - �క నియత అభ్యసన వాతావరణం ద్వారా

- 110.** ఈక్రింది వాటిలో ఏది ఉత్సాహిక నైపుణ్యం క్రిందికి వస్తుంది ?
- పరనం మరియు లేఖనం
 - పరనం మరియు శ్రవణం
 - భాషణం మరియు లేఖనం
 - భాషణం మరియు శ్రవణం

- 111.** కరుణ, మూడవ తరగతి ఉపాధ్యాయురాలు. ఒక పద్యాన్ని బోధించాక విద్యార్థులకు కోన్న అభ్యసాలను ఇవ్వదలచింది. విద్యార్థులు ఉత్సాహాంగా పాటోనాలంచే ఈ క్రింది వాటిలో ఆమె దేనిని ఎంచుకోవలసి ఉంటుంది ?

- పద్యం క్రింద ఉన్న ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ప్రాయమని అడగటం.
- విద్యార్థులు బృందాలుగా ఆ పద్యం గురించి అన్వయాలను సమర్పించమని కోరటం.
- విద్యార్థులు ఆ పద్యంలోని ప్రతి పంక్తిని కంఠస్థం చేయమని చెప్పటం.
- ఆ పద్యంలో ఉన్న కొత్త పదాలను వాక్యాలలో ప్రయోగించమని అడగటం.

112. భాషా సముప్రాణ విషయంగా ఈ క్రింది వాటిలో ఏది సరైనది ?

- (1) భాషను సముప్రాణించడానికి పిల్లలకు అంతర్గత సామర్థ్యం (innate ability) ఉండదు.
- (2) పిల్లలు పారశాలకు వచ్చినప్పుడే భాష నేరుకుంటారు.
- (3) భాషా సంవాదనకు ప్రతి విద్యార్థికి అంతర్గత సామర్థ్యం ఉంటుంది.
- (4) పిల్లలు విభిన్న వనరుల ద్వారా భాష నేరుకుంటారు.

113. భాష నేరుకోవడానికి ఈ క్రింది వాటిలో ఏది అత్యంత ప్రధానమైంది ?

- (1) చోధన, అబ్యసన సాధనాలు (TLM) వాడటం.
- (2) సామాజిక సంవాదం Social Interaction).
- (3) పుస్తకాలు చదవటం.
- (4) సినిమాలు, నాటకాలు చూడటం.

114. ఒక అధ్యాయంలో ఒక బొమ్మ లేదా దృశ్య చిత్రణను ఇందు కోసం వాడతారు.

- (1) పార్యపుస్తకంలోని అధ్యాయాలలో బొమ్మలు, దృశ్య చిత్రణలు వాడటం అనేది ఒక ధీరణి.
- (2) ఇది పార్యపుస్తకాన్ని ఆకర్షణీయం చేస్తుంది.
- (3) ఇది పుస్తకంలోని అమృత భావనలు అర్థం చేసుకోవడానికి దోహదం చేస్తుంది.
- (4) ఒక అధ్యాయం రాయటం కంటే, బొమ్మలు వేయటం సులభం.

115. విద్యార్థులను

రచయితలుగా మార్పాలంచే ఉపాధ్యాయులు రచన విషయంగా ఎ దృక్కోణం మీద అత్యధికంగా దృష్టిసారించాలి ?

- (1) చేతి రాత
- (2) వ్యాకరణం
- (3) అభి వ్యక్తికరణ
- (4) పద పరిమితి

116. Dyslexia అనేది దీనితో సంబంధం కలిగి ఉన్నటువంటిది.

- (1) మానసిక వైకల్యం
- (2) ప్రవర్తనా వైకల్యం
- (3) గణితశాస్త్ర వైకల్యం
- (4) పరన వైకల్యం

117. పార్యపుస్తకం చదివేటప్పుడు ఈ క్రింది వాటిలో ఏది చాలా ప్రధానం ?

- (1) సరియైన ఉచ్చారణతో చదవటం.
- (2) అన్ని విరామ చిహ్నాలను సరియై విధంగా వాడటం.
- (3) పాత్యాంశాన్ని అర్థం చేసుకోవటం.
- (4) వేగంగా పాఠించటం.

118. తాపా రెండవ తరగతి బోధకురాలు.
 విద్యార్థుల పద జ్ఞానాన్ని
 పెంపాందింప చేయటంలో చాలా
 ఒత్తెడి పెడుతుంది. పద జ్ఞానం
 పెంపాందాలంచే ఈ క్రింది వాటిలో
 ఏది అత్యుత్తమ హ్యాపాం ?

- (1) విద్యార్థులు కొత్త అధ్యాయం చదివే ముందు అన్ని కొత్త పదాలను కంఠస్థం చేయటం.
- (2) ఇచ్చిన సందర్భాన్ని బట్టి కొత్త పదాల అర్థాలను విద్యార్థులు ఉపాంచటం.
- (3) ప్రతి కొత్త లేదా కలిన పదానికి అర్థం విషయంగా నిఘంటువును సంప్రదిస్తారు విద్యార్థులు.
- (4) విద్యార్థులు అన్ని కొత్త లేదా కలిన పదాలను ఆయా అద్యాయాలలో క్రీగీతలతో గుర్తించి, ఆపైన వాటి అర్థాలను కంఠస్థం చేయటం.

119. ఒక ఉపాధ్యాయురాలు రెండవ తరగతి విద్యార్థులకు ఆసక్తికరంగా వివిధ భావ భంగిమలతో, అభివ్యక్తితో కథను చెపుతున్నది. కథ చెప్పటం మగించాక ఆమె కొంత మంది విద్యార్థులను ఆ కథను తిరిగి తమ మాటలలో చెప్పమని కోరింది. వారిని ఏ విషయంగా ఆమె అంచనా వేస్తున్నది ?

- (1) శ్రవణ అవగాహన (Listening Comprehension)
- (2) భాషణ అవగాహన (Speaking Comprehension)
- (3) పరిన అవగాహన (Reading Comprehension)
- (4) లేఖన అవగాహన (Writing Comprehension)

120. ప్రచురణ సమాధి (Print-rich) వాతావరణం గల తరగతి గది అనగా _____

- (1) తరగతి గది గోడలు రంగులమయమై ఉండటం.
- (2) బోధించిన విషయ సంబంధిత లిఖిత సామగ్రిని తరగతి గది గోడలకు అంటించడం.
- (3) పెద్ద పెద్ద అక్షరాలలో వర్ణమాలను అంటించడం.
- (4) ఆకర్షణీయ కవితలను రంగు రంగుల చిత్రాలతో గోడల మీద వేయడం.

ఆభ్యర్తులు తెలుగును భాష-II గా ఎంచుకుని
వున్నట్టయితే భాగము - V లోని (ప్రశ్న సంఖ్య
121-150 లకు) సమాధానాలు రాయాలి.

Candidates should attempt the
questions from Part-V [Q.No. 121
- 150], if they have opted
TELUGU as LANGUAGE - II
only.

IMPORTANT : అభ్యర్థులు తెలుగును భాష - II గా ఎంచుకుని వున్నట్లయితే భాగము -V లోని ప్రశ్న సంఖ్య 121-150 లకు సమాధానాలు రాయాలి.

సూచనలు : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన అంశాన్ని చదివి, **121** నుండి **128** వరకు వున్న ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానాలు రాయండి.

తపాలా బీళ్ళలు రెండు రకాలు.

1. డెఫినిటివ్స్ (రెగ్యులర్ స్టోంపులు),
 2. కామ్యూమెరేటివ్ (జ్ఞాపకార్డ్ స్టోంపులు)
- ఇప్పటి వరకు మనదేశంలో సుమారు 9 సిరీస్‌లలో డెఫినిటివ్స్ విడుదలయితే ఒక్కటి కూడా తెలుగు వారికి సంబంధించినది లేదు. డెఫినిటివ్స్ నిత్యవాడకం కోసం అన్ని తపాలా కార్యాలయాలలో అమ్ముతారు. వీటిని మరల మరల ముద్దిస్తారు.

జ్ఞాపకార్డ్ స్టోంపులు వివిధరంగాలలో ప్రసిద్ధిపొంది, సేవలు చేసి, దేశాభివృద్ధి కోసం జాతీయ, అంతర్జాతీయ రంగాలలో సేవలందించిన విశిష్ట వ్యక్తుల శత జయంతి ఉత్సవాలు లేదా ఆయా వ్యక్తుల విజయోత్సవాల సందర్భంలో గాని విడుదలచేస్తారు. ఇవి ఒక్కసారి మాత్రమే విడుదలవుతాయి. మళ్ళీ మళ్ళీ ముద్దించడం జరగదు. వీటిని ఎంపికచేసిన తపాలా కార్యాలయాలలోని ఫిలాటలీక్ కేంద్రాలలోను, ఫిలాటలీక్ బ్యారోలలోను అమ్ముతారు. కాలానుగుణంగా జరిగే జిల్లా, రాష్ట్ర జాతీయ అంతర్జాతీయ స్టోయిలలో జరిగే స్టోంపుల ప్రదర్శన మరియు పోటీల

సందర్భంగా కూడా వీటి అమ్మకాలు జరుగుతాయి. వీటికి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అత్యధిక విలువ వుంటుంది. వీటి లభ్యతనుబట్టి సామాజిక, ఆర్థిక విలువలు పెరుగుతా . కొన్ని సందర్భాలలో తపాలాబిళ్ల కోట్లకు పదగలెత్తుతుంది. ఇటువంటి తపాలాబిళ్లలో ఇమిడిన తెలుగు వెలుగులను ఒక్కసారి చూడ్దాం.

తెలుగు సాహిత్య భాషను సుసంపన్నంచేసి పండిత సాంప్రదాయాన్ని వదిలి పామర జనరంజకమయిన రీతిలో జానపద సాహిత్యంలోని పదాలను చౌపించి సంకీర్ణాలు రచించిన 'పద కవితా పితామహుడు' అన్నమయ్య స్వారక తపాలా బిళ్ల 2004 మార్చి 18వ తేదీన విడుదలయింది. 2007 వ సంవత్సరాన్ని అన్నమయ్య సంవత్సరంగా పాటించమని తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానము వారు పిలుపునిచ్చారు.

మనదేశ రెండవ రాష్ట్రపతి, మొదటి ఉపరాష్ట్రపతి, మహా మహాపాధ్యాయుడు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయానికి కులపతి, ఆంధ్రప్రదీప విశ్వవిద్యాలయానికి పేదరికం వల్ల విద్యార్థిగా వెళ్ళలేక పోయినప్పటికీ - తోలి భారతీయ (తెలుగు) ఆచార్యుడిగా వెళ్ళి, ప్రపంచ ప్రసిద్ధి పొందిన తత్వవేత్త, నియంత స్టాలిన్ ప్రశంసలనే అందుకున్న మన నెల్లారు జిల్లా

P

‘సర్వేపల్లి’ వంశీయుడు స్వర్దియ రాధాకృష్ణన్ మహాశయుని జ్ఞాపకార్తము ది. 05-09-1967వ తేదీన ఒకటి, ది 11-9-1989వ తేదీన ఆయన శతజయంతి సందర్భంగా మరొకటి స్వారక తపాలబిళ్ళలు విడుద అయినాయి.

మన దేశ మూడవ రాష్ట్రపతి, ప్రముఖ న్యాయవాది, దేశ భక్తుడు, మన హైదరాబాదు లోనే పుట్టి బాల్యము, విద్యాభ్యాసం చేసిన డా॥ జాకీర్ హుస్సేన్ ప్రముఖ విద్యావేత్త కూడా ! పదవిలో ఉండగానే మరణించిన తోలి రాష్ట్రపతి అయిన స్వర్దియ జాకీర్ హుస్సేన్ జ్ఞాపకార్తము ది 11-6-1968 వ తేదీన ఒకటి, ది. 03-05-1998 వ తేదీన మరొకటి స్వారక తపాలబిళ్ళలు విడుదల అయినాయి. డా॥ జాకీర్ హుస్సేన్ రాష్ట్రపతి పదవీ కాలంలోనే మరణించిన విషయం ప్రపంచానికి గుర్తుండేందుకు గాను కుర్చీలో కూర్చుని వున్న జాకీర్ హుస్సేన్ తపాలబిళ్ళను విడుదల చేయడం జరిగింది.

మనదేశ నాల్గవ రాష్ట్రపతి, స్వాతంత్యం రాక ముందు ఉమ్మడి మదరాసు రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో మంత్రి, వివిధ రాష్ట్రాలకు గవర్నర్గా పని చేసినవారు, కార్బూకుల సంక్షేమం కోసం కృపి చేసిన కార్బూక నాయకుడు - ‘ఇండస్ట్రీయల్ రిలేషన్స్’, ‘లేబర్ ప్రాబ్లమ్స్ ఇన్ ఇండియన్ ఇండస్ట్రీస్’, గ్రింథాల ద్వారా కార్బూక పక్షపాతి అని నిరూపించుకున్నవారు; ‘అంతరాత్మ ప్రబోధం’ నినాదంతో (స్వర్దియ ఇందిరాగాంధి పరోక్ష సమ్మతి ద్వారా) దేశాధ్యక్షులయిన శ్రీ వరాహగిరి

(12)

Telugu-I
వెంకటగిరి’ స్వారక తపాలబిళ్ళ 1974 ఆగష్టు 24న విడుదలయింది.

తెలుగునాట పుట్టి, తంజావూరులో నివసించి, అజరామర మయిన కృతులను రచియించి, దక్కిణ భారతదేశ భక్తుల మనుసులను దోషుకున్న రామభక్తుడు ‘త్యాగయ్య’ స్వారక తపాలాబిళ్ళను 1961 జనవరి 06వ తేదీన విడుదల చేశారు.

చక్కటి ఉపమానాలు, ఉదాహరణలు, పలుకుబడులను, తేటతెలుగు సామెతలను చౌపించి ‘మేడి పండులా మెరినే సంఘం గుట్టువిప్పి’ - ‘ఆటవెలది’ పద్యాలలో తెలుగు భాష సహజ సాందర్భానికి వన్నె తెచ్చిన ‘యోగి వేమన’ 300వ జయంతి సందర్భంగా 1972 అక్టోబర్ 16వ తేదీన స్వారక తపాలా బిళ్ళ విడుదలయింది.

121. శ్రీవరాహగిరి వెంకటగిరి స్వారక తపాలా బిళ్ళ విడుదలైన సంవత్సరం
 (1) 24 ఆగష్టు 1974
 (2) 6 జనవరి 1961
 (3) 5 సెప్టెంబర్ 1967
 (4) 11 జూన్ 1968

122. 1972 అక్టోబర్ 16న ఎవరి స్వారక తపాలా బిళ్ళ విడుదలయింది ?
 (1) జాకీర్ హుస్సేన్
 (2) సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్
 (3) త్యాగయ్య
 (4) యోగి వేమన

123. జాకీర్ హుస్సేన్ జ్ఞాపకార్తం రెండవసారి స్వారక తపాలా బిళ్ళ విడుదలైన తేదీ
 (1) 11-06-1968
 (2) 3-05-1998
 (3) 5-09-1967
 (4) 11-09-1989

124. త్యాగయ్య సౌరక తపాలా బిళ్లు ఏ తేదీన విడుదలయ్యంది.

- (1) 6 జనవరి, 1961
- (2) 16 అక్టోబర్ 1972
- (3) 18 మార్చి 2004
- (4) 24 ఆగష్టు 1974

125. ఈ క్రింది వారిలో స్టోలిన్ ప్రశంసలను అందుకున్నదెవరు ?

- (1) ఇందిరా గాంధీ
- (2) వరాహగిరి వెంకటగిరి
- (3) జాకీర్ హన్సేన్
- (4) సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్

126. మనదేశ మొదటి ఉప రాష్ట్రపతి

- (1) ఎన్. రాధాకృష్ణన్
- (2) జాకీర్ హన్సేన్
- (3) వరాహగిరి వెంకటగిరి
- (4) ఇందిరా గాంధీ

127. పదవిలో ఉండగా మరణించిన తోలి రాష్ట్రపతి ఎవరు ?

- (1) జాకీర్ హన్సేన్
- (2) వరాహగిరి వెంకటగిరి
- (3) సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్
- (4) స్టోలిన్

128. ఏ సంవత్సరాన్ని అన్నమయ్య సంవత్సరంగా పాటించమని తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం పిలుపునిచ్చింది ?

- (1) 2004
- (2) 2007
- (3) 1967
- (4) 1989

సూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన అంశాన్ని చదివి, **129** నుండి **135** వరకు గల ప్రశ్నలకు సమాధానం రాయండి.

కళలోగాని, జీవితంలో గానీ వాస్తవికతకు రావలసినంత గౌరవప్రదమైన హోదా వచ్చినట్లు

కనిపించదు అని శ్రీ శ్రీ స్వీయచరిత్ర ‘అనంతం’ లో ఆభిప్రాయపడతారు. మరి పచ్చివాస్తవికతను వివరించే శాస్త్ర విజ్ఞానాలకూ, విజ్ఞానవేత్తలకూ ప్రాచుర్యం వుందా ? వర్తమాన సమాజంలో కళలు, సాహిత్యం, నాటకం, విజ్ఞానశాస్త్రం వంటి రంగాలలో ఎంతో పేరు తెచ్చుకున్న వారు కూడా యువతరానికి ఆదర్శమూర్తులుగా గోచరించడంలేదని

ప్రఖ్యాత శాస్త్రవేత్త డా. సి.ఎన్.ఆర్. రావు 2006 సవంబర్లో ‘పొందూలో రాసిన వ్యాసంలో ఆభిప్రాయపడ్డారు. మనిషికి నేరుగా దోషాదపడేదీ, అనునిత్యం తోడ్పడేది – శాస్త్రసాంకేతిక రంగం. ఆరోగ్యం, ఆహారం తయారీ, రవాణా, సమాచారం చేరవేయడం, వినోదం వంటి రంగాలలో గత వందేళ్లలో వచ్చిన ప్రగతి ఎంతో వేరుగా చెప్పునక్కరలేదు. కానీ, శాస్త్రసాంకేతిక రంగాలంచే అంత ఆకర్షణ సగటు మనిషికి వుండటం లేదు. నేడు పటి, కంప్యూటర్ ఉద్యోగాల పట్ల మోజు కేవలం దానివల్ల వచ్చే డబ్బులు కొరకే ! అందుకే పదిమంది భారతీయ శాస్త్రవేత్తల పేర్లు పేర్కొనమంచే ఎంతమంది చెప్పగలరు ? అదే తెలుగు శాస్త్రవేత్తలంచే మరీ కష్టం గదా! కానీ –

వాస్తవం చెప్పుకోవడానికి యిబ్బందిగా వుంటుంది!

చరిత్ర కందని అమరవీరులని ఆంధ్రప్రభ వారపత్రికలో మూడు దశభూల క్రితం చాలా మందిని పరిచయం చేశారు. అదే రీతిలో చరిత్రలో చెదరిషోయిన శాస్త్రవేత్తలని చెప్పుకోదగ్గ మహానీయులు చాలా మంది వున్నారు. కానీ అటువంటి ప్రయత్నమే జరగడం లేదు. ‘వజ్రజ్ఞారతి’ లో శాస్త్ర సాంకేతికరంగంలో రాణించిన సైన్సు మహానీయులు గురించి చేర్చడం మహాదానందకరమైన అంశం. నిజానికి సిద్ధంగా సమాచారం లభ్యంకావడం లేదు. 1993లో ‘సైన్స్ రిపోర్ట్’, మాసపత్రిక ‘అన్సంగ్ మెన్ ఆఫ్ సైన్స్’, అనే శర్దికలో మరుగునపడిన మహాశాస్త్రవేత్తలు పన్నెందు మందిని పరిచయం చేసింది. అందులో ఒకరు యల్లాప్రగడ సుబ్బారావు. మరొకరు కోలాచల సీతారామయ్య. యల్లాప్రగడ బెట్టూసైకిన్ రూపొందించిన భీమవరానికి చెందిన శాస్త్రవేత్త. 1895 జనవరి 12న జన్మించిన సుబ్బారావు తన అన్న ‘స్మృతి’ వ్యాధితో మరణించడంతో వైద్యం పట్ల ఆకర్షించబడి గొప్ప ఆవిష్కరణలు చేశారు. కోలాచల సీతారామయ్య ‘కెమటాలజి’ (Chematology) అనే రసాయనశాస్త్ర విభాగానికి ఆద్యాదు, యంత్రాలలో కండెనలకు వుండే ప్రాధాన్యం గురించి శాస్త్రపరంగా వివరించిన మేధావి. ఎటుకూరి బలరామమార్తి గారి ‘ఆంధ్రుల సంక్లిష్ట చరిత్ర’ ను కోలాచల రఘ్య భాషలోకి

అనువదించిన సాహితీకర్త కూడా! ఆయన విజయవాడ సమీపంలోని ఉయ్యారులో 1899 జూలై 15న జన్మించాడు. తెరుమల రామచంద్ర స్వీయచరిత్ర ‘హంపీ నుండి హరపొ దాక’ చదివితే యల్లాప్రగడ సుబ్బారావు ప్రస్తావన; శ్రీశ్రీ ‘అనంతం’ చదివితే కోలాచల సీతారామయ్య ప్రస్తావన వుంటుంది. అయినా కూడా వారు మరుగునపడిపోయే పరిస్థితి దాపురించింది. 1993 లో ‘సైన్స్ రిపోర్ట్’ ధారావాహికలో ఈ యిధ్దరి గురించి రాసిన ఎన్.పి.కె.గుప్తాగారు కూడా తెలుగువారు కావడం ఏశేషం. ఆయనే యల్లాప్రగడ మీద జీవిత చరిత్ర వెలువరించారు. ‘తెలుగు శాస్త్రవేత్తల నిఘుంటువు’ ఒకటి రావలిన ఆవసరం ఎంతైనా వుంది.

2002 లో బయోగ్రాఫికల్ డిక్షనరి ఆఫ్ ఇండియన్ సైంటిస్ట్స్ అనే 1600 పేజీల నిఘుంటువు వెలువడింది. ఇందులో 2000 పైబడి శాస్త్రవేత్తల వివరాలున్నాయి. శాస్త్ర సాంకేతిక విషయాలు పరిశీలించినపుడు వారి పరిశోధనా వివరాలుంటాయి. కానీ వారు ఎక్కడ పుట్టారు, వారి జీవిత నేపథ్యం ఏమిటి, వారిలో మనకు లభ్యమయ్య సూప్రితరమైన అంశాలు ఏమిటి? అని తెలిసే అవకాశం వుండదు. నేను 1980-83 లో సత్యసాయి కళాశాలలో చదివే సమయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ సైన్స్ అకాడమి ప్రదర్శించిన సి.ఎస్. రామన్ జీవిత చరిత్ర చదివే అవకాశం కలిగింది. డా. సూరి భగవంతం ఆంగ్లంలో రాసిన

Telugu-I

వంద పేజీలలోపు పుస్తకం అది. నిజానికి సైన్స్, సాహిత్యం రెండూ తెలిసిన వారు యిలా సంక్లిష్ట జీవితచరిత్రలు వెలువరిస్తే ఎంతో ప్రయోజనకరం. వార్తాపత్రికలే చదవడంలేదు. ఇనీ ఎవరు చదువుతారని భావించవలసిన అవసరం లేదు. గ్రంథస్థం చేసి, అందుబాటులోకి తెస్తే నేడు కాకపోయినా రేపైనా ప్రయోజనం వుంటుంది. కళాశాల గ్రంథాలయంలో రామన్ జీవితచరిత్ర వుంది కనుక నేను చదువగలిగాను, లేకపోతే చదివిపుండే వాడినికాను, ఇప్పుడు మీతో యిలా చెప్పి వుండే వాడినికాను. చారిత్రక ఆధారాలు దాచుకోవడం భారతీయుల లోపం. మరీ ముఖ్యంగా తెలుగువారి విషయంలో - చాలావుంది.

129. ‘ఆంధ్రుల సంక్లిష్ట చరిత్ర’ రాసిందెవరు ?

- (1) సి.ఎన్.ఆర్. రావు
- (2) ఏటుకూరి బలరామూర్తి
- (3) శ్రీ శ్రీ
- (4) కోలాచల సీతారామయ్య

130. ‘బయోగ్రాఫికల్ డిక్షనరీ ఆఫ్ ఇండియన్ సైంటీష్ణ్స్’ అనే రచన ఎప్పుడు వెలువడింది ?

- (1) 2000
- (2) 1993
- (3) 2002
- (4) 1980-83

(15)

P

131. ‘హంపీ నుండి హరప్పాదాక’ రచన ఎవరిది ?

- (1) శ్రీ శ్రీ
- (2) తిరుమల రామచంద్ర
- (3) సూరి భగవంతం
- (4) కోలాచల సీతారామయ్య

132. ‘హిందూ’ లో వ్యాసం రాసిన వారు

- (1) యల్లాప్రగడ సుబ్బారావు
- (2) తిరుమల రామచంద్ర
- (3) డా. సి.ఎన్.ఆర్. రావు
- (4) ఎస్.పి.కె. గుప్తా

133. ఈ క్రింది వారిలో ఎవరి ప్రస్తావన ‘అనంతం’ లో ఉన్నది ?

- (1) ఏటుకూరి బలరామూర్తి
- (2) తిరుమల రామచంద్ర
- (3) కోలాచల సీతారామయ్య
- (4) యల్లాప్రగడ సుబ్బారావు

134. సి.వి. రామన్ జీవిత చరిత్రను ఆంగ్లంలో రాసిన వారు ?

- (1) శ్రీ శ్రీ
- (2) సూరి భగవంతం
- (3) కోలాచల సీతారామయ్య
- (4) యల్లా ప్రగడ సుబ్బారావు

135. ‘కెమెటాలజీ’ అనే రసాయనశాస్త్ర విభాగానికి ఆద్యతెవరు ?

- (1) ఎస్.వి.కె. గుప్తా
- (2) శ్రీ శ్రీ
- (3) యల్లా ప్రగడ సుబ్బారావు
- (4) కోలాచల సీతారామయ్య

P

136. ఉపాధ్యాయుడు నాలుగవ తరగతి విద్యార్థులను ఒక అంశమీద స్వేచ్ఛగా రాయమని ప్రోత్సహించవచ్చు. అది ఈ క్రింది అంశమైనట్లయితే

- (1) సామాజికాంశాలు
- (2) జాతీయ సమగ్రత
- (3) వ్యక్తిగత జీవితం
- (4) పర్యావరణ అంశాలు

137. అనియత భాషా అభ్యసనంలో ఈ క్రింది వాటిలో దేనిని చేర్చవచ్చు ?

- (1) భాషా ప్రయోగశాల
- (2) ఇంటి వాతావరణం
- (3) భాషా శిక్షణ కేంద్రం
- (4) పార్శాల

138. ముందే చెప్పిన కథను విద్యార్థులను తెరిగి చెప్పమనటం ద్వారా ఉపాధ్యాయుడు ఈ క్రింది అంశాన్ని అంచనా వేయవచ్చు

- (1) జ్ఞాపక శక్తి
- (2) అవగాహన
- (3) ఉచ్చారణ
- (4) సెప్టెలింగ్

139. లేఖన వైకల్యం అంటే

- (1) Dyslexia
- (2) Dysgraphia
- (3) Dyscalculia
- (4) Dysphoria

140. పరసం అనేది లిఖిత పుస్తకాన్ని కేవలం ఉచ్చరించటం కాదు. ఈ క్రింది విషయంగా కూడా ముఖ్యమైంది.

- (1) ధారాఫ వక్తగా మారటానికి.
- (2) పుస్తకార్థాన్ని అవగాహన చేసుకోవటానికి.
- (3) కొత్త పద సంపదను మరియు వాక్య నిర్మాణాన్ని అభ్యసించటానికి.
- (4) కొత్త పదాల ఉచ్చారణలో అడ్డంకులను అధిగమించడానికి.

(16)

Telugu-I
141. ప్రాథమిక తరగతులలో పిల్లలకు మాతృభాషలో విద్యాబోధన జరపాలనే సిఫారసు ఎందుకంటే

- (1) ప్రాంతీయ భాషా పురోగతి కొరకు.
- (2) సహజ వాతావరణ కల్పన కొరకు.
- (3) పిల్లలు కాబట్టి ఏ భాషను కూడా అవగాహన చేసుకోలేకపోవటం.
- (4) పిల్లలలో సృజనాత్మకతను పెంపాందింప చేయడం కోసం.

142. ఒకటవ తరగతి భాషా పార్య పుస్తకం కథలు పద్యాలతో మొదలై, ఆ తరువాత వర్రమాలకు వస్తుంది. ఆ పుస్తకం ఏ పద్ధతిని పాటిస్తున్నది ?

- (1) క్రింద నుంచి పైకి. (Bottom up approach)
- (2) పై నుంచి క్రిందకు. (Top-Down approach)
- (3) క్రమ శిక్షణాయుత పద్ధతి (Disciplinary approach)
- (4) కరిక్యులమ్ ఫేఫే వర్షి పద్ధతి (curriculum frame work approach)

143. ఈ క్రింది వాక్యాలలో ఏది సరైనది ?

- (1) ఒకటవ తరగతి పిల్లలకు ఆంగ్లం ఏ మాత్రం తెలియదు.
- (2) పార్శాలకు పిల్లలు అనుభవాల సంపదతో వస్తారు.
- (3) పార్శాలకు వచ్చినప్పుడు పిల్లలు భూతీ పలకల్లాంటి వారు.
- (4) పిల్లలకు కొన్ని పదాలను కంఠస్థం చేయమని బోధించటం.

144. ఒక విద్యార్థి తన మొదటి భాషను సహజంగా _____.

- (1) నేర్చుకుంటాడు
- (2) అనుకరిస్తాడు
- (3) సమపార్టిస్తాడు
- (4) బలోపేతంచేస్తాడు

145. గ్రహణ కౌశలం (Receptive skill) అనేది ఈ క్రిందివాటిలో దేని క్రిందికి వస్తుంది ?

- (1) శ్రవణం మరియు భాషణం
- (2) శ్రవణం మరియు పరిశీలన
- (3) పరిశీలనం మరియు లేఖనం
- (4) పరిశీలనం మరియు భాషణం

146. ఒక ఉపాధ్యాయురాలు ‘విశేషణం’ (Adjective) గురించి విద్యార్థులకు వివరిస్తూ వారిలోని ఒక లక్షణాన్ని చెప్పమని అడిగి, ఆ పిదప దాని ఆర్థాన్ని వివరిస్తుంది. ఈ పద్ధతిని ఏమంటారు ?

- (1) అనుగుణ పద్ధతి (Inductive Method)
- (2) నిగమ పద్ధతి (Deductive Method)
- (3) టోటల్ ఫిజికల్ రెసాప్స్ (TPR) పద్ధతి
- (4) నిమగ్న పద్ధతి (Immersion method)

147. నియత (formal) వాతావరణంలో ఉపాధ్యాయుడి సహాయంతో ఎ భాష నేర్చుకోవచ్చు ?

- (1) ప్రథమ భాష (First Language)
- (2) ద్వాతీయ భాష (Second Language)
- (3) మాతృ భాష (Mother Tongue)
- (4) జంటి భాష (Home Language)

148. ఒక ఉపాధ్యాయుని పిల్లలకు కొత్త పదాలు నేర్చడానికి వాస్తవ వస్తువులను ఉపయోగిస్తుంది. ఎందుకంటే ?

- (1) వస్తువుల ద్వారా మాత్రమే కొత్త పద సంపదను బోధించవచ్చు.
- (2) పదాల సరైన సెప్పింగును బోధించడానికి సహాయ పదుతుంది.
- (3) అభ్యాసకులు పదాలను వాస్తవ జీవితంలోని వస్తువులతో సరిచూసుకుని వారి భాషలో వాడటానికి సహాయపదుతుంది.
- (4) పిల్లలకు అమూర్త ఆలోచన చేత కాదు కాబట్టి మార్ప వస్తువు వారి అభ్యాసనానికి తోడ్పడుతుంది.

149. భాషా పార్య ప్రణాళికలో సాహిత్యాన్ని ఎందుకు చేర్చాలంటే

- (1) ఇది బోధన, అభ్యాసనానికి సంబంధించి సాధికారిక భాషా మాధ్యమం కనుక.
- (2) అభ్యాసకులను విమర్శనాత్మకంగా ఉండేట్లు చేస్తుంది కనుక.
- (3) విద్యార్థులపై సిలబ్ర్స్ భారాన్ని తగ్గించేందుకు దోహదపడుతుంది కనుక
- (4) విద్యార్థులు కొత్తపదాలు నేర్చుకునేందుకు దోహదపడుతుంది.

150. భాషను బోధించే తరగతి గదిలో కథ చెప్పటం అనేది ముఖ్య పాత్రను పోషిస్తుంది ఎందుకంటే

- (1) నీతులను బోధిస్తుంది
- (2) వినోదానికి చక్కటి వనరు
- (3) అధ్యాపకులు సేదదీరణానికి దోహదం చేస్తుంది.
- (4) భాషను మొత్తంగా వివరిస్తుంది.

SPACE FOR ROUGH WORK

క్రింది సూచనలను జాగ్రత్తగా చదపండి :

1. వివిధ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఎలా రాయలనేది మీకు ఇవ్వబడిన బుక్‌లెట్ లో వివరించటం జరిగింది. సమాధానాలు రాయటానికి ముందు జాగ్రత్తగా చదివి రాయిండి.
2. ప్రతి ప్రశ్నకు నాలుగు జవాబులు ఇవ్వడమైనది. అందులో సరియైన జవాబును ఎన్నుకొని OMR జవాబు ప్రతమందలి పేజీ-2 లో గల వృత్తాలలో ఒకదానిపిమాత్రమే నీలి బాల్-షెస్టుతో నింపండి. ఒకసారి జవాబును ఎన్నుకొని వృత్తాలో నింపినచో దానిపిమార్పుటకు వీలుండదు.
3. పరీక్షార్థి జవాబు ప్రతాలను మడత పెట్టటిటకాని, ఏ ఇతర గుర్తులు పెట్టటి కాని చేయరాదు. పరీక్షార్థి తన క్రమ సంఖ్యను కేటాయించిన స్థానంలో మాత్రమే రాయాలి. ఇంక ఎక్కడా రాయకూడదు.
4. పరీక్షా పుస్తకం మరియు జవాబు ప్రతాలను తగు జాగ్రత్తగా ఉపయోగించండి. ఎందుకంటే ఎట్టి పరిష్కార్పితులలోను (పరీక్షా పుస్తకం మరియు జవాబు ప్రతంలో గల సంఖ్య లేదా సంకేతంలో తేడా ఉంటే తప్ప) ఇంకోసారి మార్పి ఇవ్వబడదు.
5. హాజరి ప్రతములో గల మరియు పరీక్షా పుస్తకం/జవాబు ప్రతాలలో ఇవ్వబడిన సంకేతం (కోడ్) మరియు సంఖ్యలను సరిచూసుకొని తప్పు లేకుండా రాయిండి.
6. ఓ ఎమ్ ఆర్ సమాధాన ప్రతంలోని కోడెడ్ సమాచారాన్ని ఒక యంత్రం పరిశీలిస్తుంది. అందుప్పల్ల ఏ సమాచారాన్ని అసమగ్రంగా పదిలి వేయవద్దు. అలాగే ఆ సమాచారం అడ్జైట్ కార్డులో ఇవ్వబడిన సమాచారానికి భిన్నంగా వుండకూడదు.
7. పరీక్షార్థి పరీక్ష జరుగు హాలు లేక గదిలోనికి, ప్రవేశప్రతము తప్ప మరియు ఏ ఇతర పొత్తులంశాలకు సంబంధించిన ముద్దిత లేదా చేతివాతతో కూడిన కాగితాలు, కాగితపు ముక్కలు తేరాదు. పేజర్, మొబైల్ ఫోను మరియు సాంకేతిక పరమైన ఏ వస్తువునూ తీసుకొని వెళ్ళుటకు మరియు ఉపయోగించుటకు అసుమతి లేదు.
8. పరీక్ష హాలు/గదిలలోకి నిషేధించబడిన మొబైల్ ఫోన్లు, వైర్లెన్స్ సమాచార పరికరాలు (అవి స్మిచ్-అఫ్ చేసినా కూడా) తీసుకొని రాకూడదు. దీని అతిక్రమించటం అనేది పరీక్షలో అక్రమానికి పాల్పడటంగా పరిగణించబడుతుంది. అందుకు తగిన చర్య తీసుకొనబడుతుంది. ఆ చర్య పరీక్ష రద్దు చేయటం కూడా కావచ్చు.
9. గది పరీక్షా పర్యవేక్షకుడు, అసుమతి ప్రవేశప్రతాన్ని చూపున్నప్పుడు పరీక్షార్థి తప్పక చూపించాలి.
10. కేంద్రపరీక్షాధికారి లేదా పరీక్షా పర్యవేక్షకుని ప్రత్యేక అసుమతి లేనిదే పరీక్షార్థి, తన కార్యాన్ని చోటు సండి కదలకూడదు.
11. పరీక్షార్థి జవాబు ప్రతాన్ని పూర్తి చేసి గది పరీక్షా పర్యవేక్షకునికి ఇచ్చి, రెండవసారి హాజరు పట్టీలో సంతకం చేసిన తరవాతనే, పరీక్ష గదిని విడిచి వెళ్ళాలి. రెండవసారి హాజరు పట్టీలో సంతకం చేయకుండా వెల్చిన, అతడు జవాబు ప్రతాన్ని ఇవ్వునట్టగా భావించడం జరుగుతుంది. లేదా అతడు అసుచిత పద్ధతిలో ప్రవర్తించినట్టగా భావించడం జరుగుతుంది.
12. ఎలక్ట్రానిక్/చేతితో ఉపయోగించు కాలిక్యులేటర్సు వాడుట నిషేధం.
13. బోర్డు విధించిన నియమ నిబంధనలకు అసుమ్మగా పరీక్షార్థి పరీక్షా గదిలో మేలగపలని ఉంటుంది. అసుచితంగా పర్యవేక్షకుని నియమ నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉండును.
14. పరీక్షా పుస్తకం, మరియు జవాబు ప్రతాలలోని గల ఏ భాగాన్ని ఎట్టి పరిష్కార్పితుల లోనూ వేరు చేయకూడదు.
15. పరీక్షార్థి పరీక్ష పూర్తయిన తరవాత, గదిని విడిచి వెళ్ళుటకు పూర్వం జవాబు ప్రతాన్ని హాలు/గది పరీక్షా నిరీక్షణాధికారికి తప్పక ఇవ్వాలి. పరీక్షార్థి తనతో పాటు ఈ పరీక్షా పుస్తకాన్ని తీసుకొని వెళ్ళవచ్చును.

निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :

1. जिस प्रकार से विभिन्न प्रश्नों के उत्तर दिए जाने हैं उसका वर्णन परीक्षा पुस्तिका में किया गया है, जिसे आप प्रश्नों का उत्तर देने से पहले ध्यान से पढ़ लें।
2. प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह काले/नीले बॉल पॉइंट पेन से भरें। एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है।
3. परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस उत्तर पत्र को मोड़ा न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ। परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक उत्तर-पत्र में निर्धारित स्थान के अंतरिक्त अन्यत्र न लिखें।
4. परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र के संकेत या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी।
5. परीक्षा पुस्तिका / उत्तर पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका संकेत व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से हाजिरी-पत्र में लिखें।
6. OMR उत्तर पत्र में कोडित जानकारी को एक मरम्मान पढ़ें। इसलिए कोई भी सूचना अधूरी न छोड़ और यह प्रवेश-पत्र में दी गई सूचना से भिन्न नहीं होनी चाहिए।
7. परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश-पत्र के सिवाय किसी प्रकार की पाट्य-सामग्री, मुद्रित या हस्तालिखित, कागज की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है।
8. मोबाइल फोन, बेतार संचार युक्तियाँ (स्वीच ऑफ अवस्था में भी) और अन्य प्रतिबंधित वस्तुएँ परीक्षा हॉल/कक्ष में नहीं लाई जानी चाहिए। इस सूचना का पालन न होने पर इसे परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग माना जाएगा और उनके विरुद्ध कायवाही की जाएगी, परीक्षा रद्द करने सहित।
9. पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-पत्र दिखाएँ।
10. केन्द्र अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़े।
11. कार्यरत निरीक्षक को अपना उत्तर पत्र दिए बिना एवं हाजिरी-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल/कक्ष नहीं छोड़ेंगे। यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार हाजिरी-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए, तो यह माना जाएगा कि उसने उत्तर पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा। परीक्षार्थी अपने बाएँ हाथ के अंगठे का निशान हाजिरी-पत्र में दिए गए स्थान पर अवश्य लगाएँ।
12. इलेक्ट्रॉनिक / हस्तालित परिकलक का उपयोग वर्जित है।
13. परीक्षा हॉल/कक्ष में आचरण के लिए परीक्षार्थी बोर्ड के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं। अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला बोर्ड के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा।
14. किसी हालत में परीक्षा पुस्तिका और उत्तर पत्र का कोई भाग अलग न करें।
15. परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी हॉल / कक्ष छोड़ने से पूर्व उत्तर पत्र कक्ष-निरीक्षक को अवश्य सौंप दें। परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं।

READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY:

1. The manner in which the different questions are to be answered has been explained in the Test Booklet which you should read carefully before actually answering the questions.
2. Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with **Black/Blue Ball Point Pen** on **Side-2** of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed.
3. The candidates should ensure that the Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the Answer Sheet.
4. Handle the Test Booklet and Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and Answer Sheet Code or Number), another set will be provided.
5. The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet / Answer Sheet in the Attendance Sheet.
6. A machine will read the coded information in the OMR Answer Sheet. Hence, no information should be left incomplete and it should not be different from the information given in the Admit Card.
7. Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the examination hall/ room.
8. Mobile phones, wireless communication devices (even in switched off mode) and the other banned items should not be brought in the examination halls/ rooms. Failing to comply with this instruction, it will be considered as **using unfair means** in the examination and action will be taken against them including cancellation of examination.
9. Each candidate must show on demand his / her Admit Card to the Invigilator.
10. No candidate, without special permission of the Centre Superintendent or Invigilator, should leave his / her seat.
11. The candidates should not leave the Examination Hall/ Room without handing over their Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where a candidate has not signed the Attendance Sheet second time will be deemed not to have handed over the Answer Sheet and dealt with as an unfair means case. **The candidates are also required to put their left hand THUMB impression in the space provided in the Attendance Sheet.**
12. Use of Electronic / Manual Calculator is prohibited.
13. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Board with regard to their conduct in the Examination Hall/Room. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Board.
14. No part of the Test Booklet and Answer Sheet shall be detached under any circumstances.
15. **On completion of the test, the candidate must hand over the Answer Sheet to the Invigilator in the Hall / Room. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.**